

Remissvar gällande slutbetänkande av utredningen för ett effektivt offentligt främjande av utländska direktinvesteringar SOU2019:21: Effektivt investeringsfrämjande för hela Sverige

Förslag till beslut

Att remissvar skickas till Regeringskansliet enligt nedan.

Sammanfattning

Utredarna har genomfört ett viktigt och gediget arbete. Vi ställer oss bakom slutsatserna att det i en nationell Export- och investeringsfrämjandestrategi behövs en tydligare målformulering, ansvarsfördelning och samverkan mellan aktörer på nationell, regional och lokal nivå, liksom att utlandsbaserade myndigheter ska bidra i större utsträckning till att attrahera utländska investeringar till hela landet.

Vi välkomnar i synnerhet förslaget om ett statligt basanslag motsvarande en heltidstjänst per region (där Fyrbodals är en region), samt förslaget att Business Sweden ska stötta de regionala investeringsfrämjande organisationerna (IFO) med att identifiera och utveckla investeringsmöjligheter av speciellt hög strategisk betydelse för Sverige. Vi föreslår också att ytterligare ett måttal tas fram för den regionala nivån, exempelvis antal investeringar och investeringsnivå per invånare.

Vi ser också positivt på förslaget att Business Sweden ska bistå regionerna i att genomföra en första bakgrundskontroll av potentiella utländska investerare. Vi välkomnar också en fortsättning och förstärkning av det arbete som Business Sweden inlett för att stötta de regionala IFO, och i förlängningen även kommunerna, i arbetet med att undanröja hinder för, samt värna och stärka utlandsägda produktionsenheters möjligheter till tillväxt och följdinvesteringar (IMI – Invest Manufacturing Initiative).

Bakgrund

En översyn av Sveriges investeringsfrämjande insatser, det vill säga arbetet för att öka omfattningen av utländska direktinvesteringar och företagsetableringar, har genomförts på uppdrag av Regeringskansliet. Slutbetänkandet SOU 2019:21 har överlämnats till utrikeshandelsminister Ann Linde och gått ut på remiss. Remissvar ska vara inkomna 30/9.

Fyrbodals kommunalförbund har samverkansavtal med Sveriges export- och investeringsråd Business Sweden sedan 2016. Vårt investeringsfrämjande arbete hanteras av vårt regionala företagsetableringskontor Position Väst (i utredningen används begreppet IFO,

investeringsfrämjande organisation), i nära samverkan med kommunernas näringslivskontor. Motsvarande IFO-verksamheter finns i Västra Götalands andra tre delregioner och i resten av landet.

Position Västkontoret har följt utredarnas arbete och inkommit med kommentarer som en del av samverkan med Business Sweden. Fyrbodals kommunalförbund har nu erbjudits möjlighet att svara på remissen.

Beskrivning av ärendet

Utredningen belyser inledningsvis värdet av utländska direktinvesteringar såsom att utländska direktinvesteringar motsvarar 62% av BNP (2016) och att 42% av näringslivets FoU utförs av utlandsägda bolag (2015). Utredningen tydliggör också sambandet mellan Sveriges export och utländska bolag som en gång valt att etablera verksamhet i Sverige; dessa bolag står idag för ungefär hälften av den svenska varuexporten, de skapar tillväxt och arbetstillfällen samt tillför kompetens och kapital. I slutbetänkandet dras ett antal slutsatser och man ger förslag på insatser för att förbättra den strategiska marknadsföringen av Sverige som destination för utländska investeringar och stärka samverkan mellan aktörer på nationell, regional och lokal nivå.

Bedömning och synpunkter

Rubriker och ordningsföljd nedan är tagna ur betänkandets sammanfattning, sid 11-14, som bilägs detta remissvar). Här följer Fyrbodals kommunalförbunds synpunkter:

Tydlig målformulering, ansvarsfördelning och samverkan mellan aktörer

Vi ställer oss särskilt positiva till:

- att en strategi för investeringsfrämjande ska antas som en del av en nationell ”Export- och investeringsfrämjandestrategi”, för att än tydligare stärka möjligheterna till ett professionellt export- och investeringsfrämjande arbete i hela landet och även genom utlandsmyndigheter i prioriterade länder.

- förslaget att Business Sweden årligen ska sammanställa en rapport om näringslivs- och investeringsklimatet i Sverige, inklusive sammanställningar av antalet högkvalitativa (HQI) investeringar. **Vi önskar utöka uppdraget** så att man för rapporten tar fram ett enhetligt mått att använda för den regionala och lokala nivån över hela landet; investeringsnivå i relation till folkmängd kan vara ett mycket intressant mätetal. Ett sådant mått saknas idag, vilket gör det

svårt att jämföra, utvärdera och förbättra olika kommuners och regioners investeringsfrämjande insatser och dess resultat. I arbetet med att främja högkvalitativa investeringar vill vi betona att en svensk eller utländsk investering som på nationell nivå anses vara liten, mycket väl kan vara en högkvalitativ investering för en mindre kommun. Det skulle också vara mycket värdefullt om även etableringar och investeringar som genomförts av svenska bolag som expanderar på en för dem ny ort mäts. Även detta mått saknas idag.

- förslaget att ett statligt basanslag motsvarande en heltidstjänst ska utgå till varje region och dess IFO, mot att vi som region själva motfinansierar på samma nivå. Dagens vanliga lösningar med kortfristiga projektfinansieringar rimmar mycket illa med investeringsfrämjandets långa affärsprocesser. Vi välkomna även förslaget om en förstärkning av Business Swedens resurs dedikerad till att stötta det regionala investeringsfrämjandet.

Ett samlat system för rapportering av investeringshinder

Vi ställer oss särskilt positiva till:

- en fortsättning och förstärkning av det arbete som Business Sweden inlett för att stötta de regionala företagsetableringskontoren, och i förlängningen även kommunerna, i arbetet med att undanröja hinder för, samt värna och stärka utlandsägda produktionsenheters möjligheter till tillväxt och följdinvesteringar. (IMI – Invest Manufacturing Initiative).

Vi önskar även inkomma med ett eget förslag:

Fokusera ytterligare på att nyttja och stärka potentialen i närheten till Norge. Fyrbodalen är en gränsregion med lång och tät samverkan med Norge, affärsmässigt, i offentliga samarbeten och projekt samt bland privatpersoner. Den styrka och potential som vårt läge som närmaste granne till ett starkt och progressivt Norge innebär kan och bör synliggöras och dras nytta av i mycket större utsträckning på nationell nivå. De hinder som gränsen innebär på grund av att Norge är ett icke-EU-land innebär både problem och möjligheter för investeringsfrämjandet.

EU-förordningen om granskning av utländska direktinvesteringar

Vi ställer oss särskilt positiva till:

- förslaget att Business Sweden ska bistå regionerna i att genomföra en första bakgrundskontroll av potentiella utländska investerare för att tidigt hantera potentiella investeringar som kan innebära risker för kritisk infrastruktur och andra säkerhetsrisker.

Finansiering

Att utredningen föreslår statliga basanslag till oss regioner kan om förslaget bifalls leda till statlig finansiering av en heltidsanställd vid vårt Position Västkantor, vilket vore mycket värdefullt och skulle borga för långsiktiga insatser.

Koppling till mål

Bättre företagsklimat och ett starkt näringsliv.

Ansvarig tjänsteperson

Förslag: Ann Palmnäs, Verksamhetsledare Position Väst

Jeanette Lämmel
Förbundsdirektör
Fyrbodals kommunalförbund